

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ
ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА-СКОПЈЕ**

**УПАТСТВО ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ, ИЗРАБОТКА И ЈАВНА ОДБРАНА
НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ВТОР ЦИКЛУС УНИВЕРЗИТЕТСКИ
СТУДИИ НА ФЗНХ ВО СОСТАВ НА УКИМ ВО СКОПЈЕ**

Скопје, 2011 година

Врз основа на член 63 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 35/2008; бр. 103/2008; бр. 26/2009 и бр.99/2009), член 183 и членовите од 225 до 234 од Статутот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, (Службен весник на РМ бр.156/2008), член 47 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на прв и втор циклус универзитетски студии (Универзитетски гласник бр. 141/2009) и член 38 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на ФЗНХ во состав на УКИМ, Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје на XXV-та седница одржана на 1.2.2011 година, **д о н е с е**

У П А Т С Т В О

ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ, ИЗРАБОТКА И ЈАВНА ОДБРАНА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА ВТОР ЦИКЛУС УНИВЕРЗИТЕТСКИ СТУДИИ НА ФЗНХ ВО СОСТАВ НА УКИМ ВО СКОПЈЕ

Со ова упатство, се утврдуваат условите, постапката и начинот на пријавување, изработка и јавна одбрана на магистерски труд на втор циклус универзитетски студии на Факултетот за земјоделски науки и храна (во понатамошниот текст: Факултетот) во состав на УКИМ во Скопје.

I. УСЛОВИ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ МАГИСТЕРСКИ ТРУД

- Право за пријава на магистерски труд, според ЕКТС системот на студирање студентите стекнуваат откако ќе ги положат сите испити предвидени со акредитираната студиска програма (едногодишна или двогодишна студиска програма) и по исполнување на предвидените обврски за студирање на втор циклус универзитетски студии (магистерски студии) на Факултетот.
- Студентите кои на втор циклус студии (последипломски студии) се запишале пред учебната 2009/2010 година, право за пријава на магистерски труд стекнуваат со запишување на последниот семестар и по исполнување на предвидените обврски за студирање на Факултетот.
- Студентот избира тема за магистерски труд во рамките на научната област на која се изведуваат магистерските студии, а во консултација со предложениот ментор.
Темата на магистерскиот труд ја одобрува Комисијата за втор циклус универзитетски студии на Факултетот, а ја усвојува Наставно-научниот совет на Факултетот.
- Менторот е наставник од наставно-научните работници од потесната област од каде што е пријавен магистерскиот труд, а го определува ННС на Факултетот по предлог на Комисијата за втор циклус студии.
- Студентот пријавува тема за изработка на магистерски труд на посебен образец (Прилог 1) во три примероци (примерок за студентот, за досието на студентот и деканатот), кои се доставуваат до архивата на Факултетот и една копија во електронска форма. Пријавата содржи: образложение за научната, односно стручната оправданост на темата; цел на истражувањето;

материјал и метод на работа/план и метод на работа; очекувани резултати; преглед на литература; кратка биографија (Прилог 1).

- Пријавата на магистерскиот труд треба да биде напишана на македонски јазик (или на странски јазик, доколку е регулирано со закон или акт на Универзитетот), со исклучок на мерните единици од SI-системот, симболите, стручните термини и користената литература. Се пишува во македонска поддршка со фонт Times New Roman или Arial, со големина на букви 12 во основен текст и проред 1,5 и големина на букви 8 со проред 1 за текст во фусноти. Латинските називи се пишуваат во Italic, а табелите, графиконите и сликите се нумерираат со арапски цифри.

Пријавата треба да биде напишана на А4-формат, со маргини на страниците 2.5 см (горе, долу, лево и десно), со вертикално израмнет текст.

При цитирање на текстови или резултати во пријавата, треба да се спроведе начинот на цитирање како што е во делот од упатството за изработка на магистерски труд.

Користената литература се наведува по азбучен ред (според презимето на авторот), се наведуваат авторите коишто се користени при изработката на пријавата на магистерскиот труд, на пример:

- Aleantar, G.G., Villarreal, R.M., Aguilar, S.A., Papadopoulos A.P. (1999). Tomato growth (*Lycopersicon esculentum* Mill) and nutrient utilization in response to varying fertigation programs. International Symposium on growing media and hydroponics, Winsdor, Ontario, Canada. Vol. 1. Acta Horticulture No. 481, pp. 385-391.
- Bar-Yosef B. (1995). Fertirigated vegetables in arid and semi arid zones. IPI-Bull. No. 13, pp. 54-104.
- Танасковиќ, В., Чукалиев, О., Иљовски И. (2007). Влијание на начинот и режимот на наводнување и прихрана врз приносот на домотот. Јубилеен годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна „60 години Факултет за земјоделски науки и храна“, Скопје, Р. Македонија, година 53, стр. 137-149.
- По проверката за исполнетост на условите за пријавување на магистерски труд од страна на студентската служба и продеканот за настава, истата се доставува на разгледување на Комисијата за втор циклус студии на Факултетот, односно на усвојување од страна на Наставно-научниот совет на Факултетот.
- Насловот на прифатениот магистерски труд од страна на ННС на Факултетот се објавува во Билтенот на УКИМ и на веб-страницата на Факултетот, на македонски и англиски јазик.

II. ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД

- Пишаниот магистерски труд е резултат на самостојна работа на студентот, со кој се систематизираат постојните научни знаења и се придонесува за нивниот натамошен развој.
- Упатството за изработка на магистерскиот труд им се дава на студентите во пишана или во електронска форма, при земање формулар за пријавување на магистерскиот труд, од службата за студентски прашања или веб-страницата на Факултетот.

- Магистерскиот труд треба да содржи најмногу до 100 страници, не вклучувајќи ја насловната страница и страниците на кои е наведена содржината на трудот.
- Насловот на магистерскиот труд не треба да содржи повеќе од 15 збора, зборови со кратенки (освен латинските називи кои се пишуваат со кратенки) и наводници.
- Магистерскиот труд треба да биде напишан на македонски јазик (или на странски јазик, доколку е регулирано со закон или акт на Универзитетот), со исклучок на мерните единици од SI-системот, симболи, стручни термини и користената литература. Се пишува во македонска поддршка со фронт Times New Roman или Arial, со големина на букви 12 во основен текст и проред 1,5 и големина на букви 8 со проред 1 за текст во фусноти. Латинските називи се пишуваат во Italic, а табелите (со текст над табелата), графиконите и сликите (со текст под графиконот или сликата) се нумерираат со арапски цифри.
- Магистерскиот труд треба да содржи насловна страна со името и симболите на Универзитетот и Факултетот, име и презиме на студентот, наслов на магистерскиот труд, град, месец и година (Прилог 2).
Магистерскиот труд треба да биде напишан на А4-формат, со маргини на страниците 2.5 см горе и долу, 3.5 см лево и 2.0 см десно, со вертикално израмнет текст.
- На првата страна магистерскиот труд треба да го содржи името на Универзитетот и Факултетот, името и презимето и наставно-научното звање на менторот и членовите на Комисијата за јавна одбрана со место за потпис, место за оценка (се пишува описна оценка, го одбрал или не го одбрал трудот), датум на одбрана и студиска програма (модул) (Прилог 3).
- Структурално, магистерскиот труд треба да има содржина, вовед, преглед на литература, материјал и метод на работа, цел на истражувањата, резултати и дискусија или други содржини што се обработуваат во магистерскиот труд, поврзани со темата која се обработува, заклучоци до кои кандидатот дошол во текот на истражувањето и користена литература.
- Цитатите во магистерскиот труд можат да бидат дел од текстот, при што доколку авторот е на средината или на крајот од цитатот, тогаш во заграда на крајот на цитатот се става презимето на авторот и годината на издавање, додека при цитирање на текст каде што авторот е наведен на почетокот од текстот, тогаш авторот се става надвор од заграда, а во заградата се внесува само годината на издавање, пример (**Wiertz et al., 1987**) или **Wiertz et al. (1987)**. Цитирање на текст со слични резултати од повеќе автори се врши на истиот начин како што е наведено погоре.
- При цитирање на текстовите и резултатите од домашни или меѓународни документи (договори, препораки и др.) се наведува оригиналниот назив на документот, институција кој го донела документот, годината на донесување, и тоа на крајот од цитатот (**Convention of Climate Change, Unated Nations, 1997**).
- При цитирање на законски и подзаконски текстови се наведува законот, службен весник на државата која го донела и бројот на службениот весник, и тоа на крајот од цитатот (Закон за високо образование, Службен весник на Република Македонија, бр. 35/2008).

- При користење на текстови од интернет страници, веб-страната од која е цитирано се наведува на крајот од текстот (http://en.wikipedia.org/wiki/Agricultural_revolution).
- Фуснотата се пишува во долниот дел од страницата, а во текстот истата се означува со арапски броеви.
- Користената литература се наведува на крајот од магистерскиот труд, каде што по азбучен ред (според презимето на авторот) се наведуваат авторите коишто се користени при изработката на магистерскиот труд, на пример:
 - Aleantar, G.G., Villarreal, R.M., Aguilar, S.A., Papadopoulos A.P. (1999). Tomato growth (*Lycopersicon esculentum* Mill) and nutrient utilization in response to varying fertigation programs. International Symposium on growing media and hydroponics, Winsdor, Ontario, Canada. Vol. 1. Acta Horticulture No. 481, pp. 385-391.
 - Yosef B. (1995). Fertirigated vegetables in arid and semi arid zones. IPI-Bull. No. 13, pp. 54-104.
 - Танасковиќ, В., Чукалиев, О., Иљовски И. (2007). Влијание на начинот и режимот на наводнување и прихрана врз приносот на домотот. Јубилеен годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна „60 години Факултет за земјоделски науки и храна“, Скопје, Р. Македонија, година 53, стр. 137-149.

III. ПОСТАПКА ЗА ОЦЕНКА И ОДБРАНА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД

- По изработката на магистерскиот труд (укоричен во спирала), студентот доставува барање за формирање Комисија за преглед и оценка на магистерскиот труд (Прилог 4), а со барањето приложува пет примероци од трудот (еден за менторот, два за членовите на Комисијата, еден за деканатот и еден за досието на студентот).
- Комисијата за втор циклус универзитетски студии (по овластување на ННС на Факултетот), по предлог на менторот за завршена менторска фаза (Прилог 4), во рок од 45 дена од денот на доставување на трудот, формира Комисија за преглед и оценка на магистерскиот труд, составена од три члена.
Менторот е прв член на Комисијата, а другите членови се наставници од наставно-научната област од каде што е темата.
Комисијата за преглед и оценка на магистерскиот труд е должна во рок од 3 месеци да го прегледа трудот и на студентот писмено да му ги достави евентуалните забелешки. Комисијата може да му го врати на кандидатот трудот со забелешки најмногу двапати.
- Студентот може да го брани магистерскиот труд најдоцна во рок од една година од денот на одобрување на темата на магистерскиот труд.
По образложено барање на студентот, ННС на Факултетот, може да го продолжи рокот за одбрана на магистерскиот труд, за времето додека траеле причините за спреченост за изработка на магистерскиот труд. По истекот на овој рок, кандидатот го губи правото да го брани пријавениот магистерски труд.
- Комисијата за преглед и оценка, во предвидениот рок доставува извештај (образложение и краток приказ на одредени поглавја на магистерскиот труд

со заклучок и предлог, најмногу до 4 страници), а истиот преку Комисијата за втор циклус студии се доставува до ННС на Факултетот за усвојување и формирање на Комисија за одбрана на магистерскиот труд (Прилог - 5).

- Пред да се закаже јавна одбрана на магистерскиот труд, кандидатот е должен да достави шест примероци (Прилог - 6) од конечната верзија на трудот, укоричен во тврд повез и лекториран од овластен лектор (еден за менторот, два за членовите на Комисијата, еден за во досието на студентот, еден за библиотеката на Факултетот и еден за Универзитетската библиотека „Св. Климент Охридски“ во Скопје).
- Кандидатот писмено се извества за денот на одбрана, но не подолго од 15 дена од прифаќањето на извештајот.
Одбраната на трудот е јавна и се објавува на огласната табла на Факултетот, најмалку 7 дена пред денот на одбрана.
- Јавната одбрана ја води претседател кој се избира од членовите на Комисијата, при што менторот не може да биде претседател.
На јавната одбрана од страна на членовите на Комисијата се чита постапката за пријавување, изработка и одбрана на магистерскиот труд, кратка биографија за кандидатот, додека менторот го чита краткиот извод од Извештајот на Комисијата за преглед и оценка на магистерскиот труд (Прилог – 7.2., 7.3., 7.4.). Потоа кандидатот го брани изработениот магистерски труд преку јавна презентација (не повеќе од 30 минути) и одговара на поставените прашања од страна на Комисијата, што се во врска со проблематиката што е предмет на трудот.
- Оценувањето се врши со две описни оценки: го одбрани магистерскиот труд и не го одбрани магистерскиот труд.
- За време на одбраната од страна на претседателот на Комисијата се води записник, а по завршување на одбраната Комисијата го потпишува записникот за одбрана и јавно ја соопштува оценката од одбраната на магистерскиот труд (Прилог – 7.5.).
- Студентот магистрирал на Факултетот за земјоделски науки и храна, во состав на УКИМ во Скопје, доколку ги положил сите предвидени испити, ги освоил потребните кредити по соодветната студиска програма и успешно ја одбрал магистерската работа.
Датумот на одбраната на магистерскиот труд е и датум на магистрирање.
Записникот од одбраната, со оригиналните примероци од магистерскиот труд се доставуваат до архивата на Факултетот за заверка.
- Студентите кои се запишале на втор циклус студии пред учебната 2009/2010 година, ќе магистрираат во согласност со Законот за високото образование, актите на УКИМ во Скопје и одлуките на ННС на Факултетот кој досега ја регулира оваа постапка, со начин на изработка на пријавата и магистерскиот труд предложен во ова Упатство.
- Измени и дополнувања на ова Упатство се вршат според иста постапка, како што е и за негово донесување.
- Упатството влегува во сила со денот на донесувањето.

Д Е К А Н,

Проф. д-р Драги Димитриевски